

Raju K. C. & Company (MBA)

Registered Auditor

COP No. B 190

PAN No.: 500194502

Membership No.: 3107

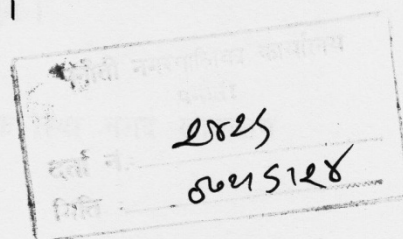
Firm No.: 2356

मि.प
००७५१
१००२१५१२४

प.सं. २०७२।०७३ (ले.प्र)

विषय:- स्वतन्त्र लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री कार्यकारी अधिकृत ज्यू,
पनौती नगरपालिका कार्यालय
पनौती, काभ्रे

१. वित्तीय विवरण तथा व्यवस्थापनको उत्तरदायित्व

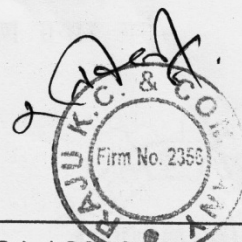
हामीले पनौती नगरपालिका कार्यालयको यसैसाथ संलग्न आ.व: २०७१।२०७२ को सोही मितिमा समाप्त वर्षको आय - व्यय हिसावको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरेका छौं । उक्त आय - व्यय विवरण माथीको उत्तरदायित्व पनौती नगरपालिका कार्यालय व्यवस्थापनमा रहेको छ ।

२. लेखापरीक्षकको उत्तरदायित्व

हाम्रो उत्तरदायित्व लेखापरीक्षणको आधारमा ती वित्तीय विवरण उपर राय व्यक्त गर्नु हो । हामीले नेपाल लेखापरीक्षणमानको आधारमा लेखापरीक्षण कार्य संचालन गर्नु । ती मानहरु अनुरूप हामीले वित्तीय विवरण गहनरूपले गलत प्रदर्शन हुनबाट वञ्चित छन भन्ने कुरामा यथोचित तवरले विश्वस्त हुनका लागि लेखापरीक्षण योजना तर्जुमा एवं तदनुरूप कार्य सम्पादन गर्नु पर्दछ । लेखापरीक्षण अन्तर्गत वित्तीय विवरणमा प्रदर्शित रकम एवं अन्य विवरणहरुको पुष्टाई गर्ने प्रमाणको नमुना परीक्षण गरियो । व्यवस्थापनले अवलम्बन गरेको लेखा सिद्धान्त तथा गरेको महत्वपूर्ण अनुमानहरु एवं वित्तीय विवरण प्रस्तुतीको समग्र स्थितिको मुल्याङ्कन गर्नु पनि लेखापरीक्षण अन्तर्गत पर्दछ । हामीले व्यक्त गरेका रायका लागि हाम्रो लेखापरीक्षणले यथोचित आधार प्रदान गरेको कुरामा हामी विश्वस्त छौं ।

३. लेखापरीक्षण रायको आधार

३.१ नगरपालिकाले सार्वजनिक सुनुवाइ गरेको पाइयो ।

- ३.२ लेखापरीक्षणको सिलसिलामा सोधनी गरेको सवालहरूको जवाफ सन्तोषजनक रूपमा प्राप्त गरियो ।
- ३.३ प्राप्त गरेको विभिन्न अनुदान तथा आन्तरीक आयको अभिलेख व्यवस्थित ढंगले राखेको पाइयो ।
- ३.४ उठाउनु पर्ने बाकी रकम लेखापरीक्षणको क्रममा देखिएन ।
- ३.५ कार्यालयको बैक तथा नगद मौज्दात विवरण बैक तथा नगद खातासंग भिडान भएको छ ।
- ३.६ जिन्सी खातामा मौज्दात देखाएको सामान कार्यालयको प्रयोगमा रहेको देखियो ।
- ३.७ सम्पूर्ण जिन्सी सामान कार्यालयको जिन्सी खातामा चढाएको देखियो ।
- ३.८ लेखापरीक्षण गरीएको आर्थिक वर्षमा सम्पन्न गरीएका आयोजनाहरू भौतीक रूपमा सम्पन्न भएका छन् ।
- ३.९ कोषको सञ्चालन स्थानीय निकाय श्रोत परीचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधी २०६९ को पालना गरी खर्च गरेको पाइयो ।
- ३.१० चल अचल सम्पत्ति दुरुपयोग तथा संरक्षणविहीन अवस्थामा रहेको देखिएन ।
- ३.११ स्थानिय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली २०६४ को नियम ३९(य) र (र) बमोजिम वासलात र सम्पत्ति बिवरण तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । तर उक्त नियमको पालना गरि वासलात र सम्पत्ति बिवरण तयार गरेको नपाईएकोले नियमको पालना गरी नियममा उल्लेख भए बमोजिमको बिवरण तयार गर्नु पर्दछ।

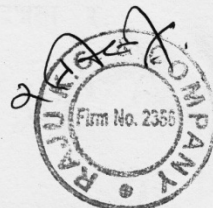

३.१२ आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ७४ को उप नियम (२) मा कार्यालय प्रमुखले सम्बन्धित कामको लागि आवश्यक पर्ने रकम भन्दा बढि नहुने गरी पेस्की लिने कर्मचारीको हकमा पद र प्रयोजन तथा अन्य व्यक्तिको हकमा सो व्यक्तिको ३ पुस्ते, स्थायी र अस्थायी ठेगाना लेखि पेस्की दिनुपर्ने उल्लेख छ । तर नगरपालिकाले पेस्की उपलब्ध गराउँदा पेस्की लिनेको तिन पुस्तेसहित नाम, ठेगाना उल्लेख गरेको नदेखिएकोले पेस्की लिने व्यक्तिको पुर्ण विवरण सहितको अभिलेख नराख्दा सो विवरणको अभावमा पेस्की फछ्यौट गर्ने कार्यमा कठिनाई पर्न गई समयमा पेस्की फछ्यौट सम्बन्धि कारवाही टुंगो लगाउन नसकिने हुंदा नियमको परिपालना गरी आर्थिक कारोवार पारदर्शी एवं दुरुस्त राख्ने तर्फ ध्यान जानु पर्ने देखियो ।

३.१३ आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ५०(३) मा जिन्सी निरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा उपर आवश्यक कारवाही गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा नगरपालीकाले जिन्सी निरीक्षण गराई प्रतिवेदन तयार गरेको भएतापनि जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन माथि आवश्यक काम कारवाही अगाडी बढाएको नदेखिएबाट नगरपालीकाको जिन्सी व्यवस्थापन चुस्त दुरुस्त नहुने भएकोले कानूनमा उल्लेख भएको व्यवस्थाको पालना गर्ने तर्फ नगरपालिकाको ध्यान पुगनु पर्दछ ।

३.१४ आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ नियम ११४ मा आफ्नो मन्त्रालय अन्तर्गत सञ्चालित आयोजना वा कार्यसंग सम्बन्धित आर्थिक कारोवारलाई सुव्यवस्थित ढंगबाट सञ्चालन गर्नको निमित्त मन्त्रालयले यी नियमहरुको अधीनमा रही अर्थ मन्त्रालयको सहमति लिई आर्थिक कार्यविधि सम्बन्धी आन्तरिक निर्देशिका बनाई लागू गर्न सक्नेछ भन्ने उल्लेख छ । तर नगरपालीकाले कानूनमा उल्लेखित व्यवस्था बमोजिम निर्देशिका बनाई लागू गरेको देखिएन । तसर्थ कानूनमा उल्लेखित व्यवस्थाको पालना गर्ने तर्फ नगरपालीकाले ध्यान पुर्‍याउनु पर्दछ

३.१५ सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को दफा ८ अनुसार सार्वजनिक निकायले वार्षिक दश लाख रुपैया भन्दा बढी रकमको खरिद गर्नुपर्ने भएमा आगामी आर्थिक वर्षको अनुमानित वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तयार गर्दा आगामी आर्थिक वर्षमा गर्ने वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर खरीद बिधी छनौट नगरी सोभै खरीद,बोलपत्र एबम दरभाउपत्रको माध्यामबाट खरीद कार्य गरेको देखियो । कानूनमा उल्लेख भएको व्यवस्थाको पालना गर्ने तर्फ नगरपालीकाको ध्यान पुगनु पर्दछ ।

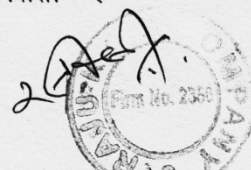
३.१६ सुशासन (व्यवस्था तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा १४ बमोजिम निर्णय गर्न पाउने अधिकारीले कुनै विषयमा निर्णय गर्नुपर्ने विषयको प्रकृति अनुरूप कार्यविधि तयार गरी मन्त्रालयस्तरबाट स्वीकृत गराई लागु गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालीकाले सो अनुरूप कार्यविधि तयार गरेको छैन । सुशासन सम्बन्धि ऐन नियमले गरेको व्यवस्था अनुसार गर्न कठिनाई पर्न गई सेवाग्राहीलाई उपलब्ध गराउने सेवा प्रभावकारी रूपमा प्रदान गर्न नसकिने भए प्रचलित कानूनले तोके बमोजिम कार्यविधि बनाउनु पर्दछ ।

३.१७ नगरपालीकाले कार्य विवरण तयार गरी कर्मचारीहरुलाई अधिकार र जिम्मेवारी दिनुपर्नेमा कार्य विवरण तयार भएको देखिएन । कार्य विवरण नदिदा अधिकार र जिम्मेवारीमा स्पष्ट नहुने भएकोले कार्य सम्पादनमा असर पर्ने देखिन्छ । तसर्थ नगरपालीकाले कार्य विवरण तयार गरी कर्मचारीको जिम्मेवारी र अधिकार किटान गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

३.१८ उद्देश्य प्राप्तीमा आई पर्ने सम्भावित जोखिमहरुको पहिचान गरी सो निराकरणको प्रयास गर्नु पर्नेमा जोखिम पहिचान गरेको देखिएन । जोखिम पहिचान नहुदां कार्य सम्पादनमा कठिनाई आई उद्देश्य प्राप्तीमा बाधा पर्न सक्ने भएकाले जोखिम पहिचान गरी निराकरण गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

३.१९ सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११ वमोजिम सार्वजनिक निकायले मालसामानको लागत अनुमान तयार गर्दा नियम ९ र सम्बन्धित मालसामानको स्पेसिफिकेशनको अधिनमा रही गर्नुपर्ने र सोही नियमको उपनियम २ वमोजिम लागत अनुमान तयार गर्दा चालु वा अघिल्ला वर्षहरुमा सोही प्रकृतिको खरिद गर्दा लागेको वास्तविक लागत, स्थानिय बजारको प्रचलित दरभाउ, अन्य बजारको दरभाउ, ढुवानी खर्च र उद्योग बाणिज्य संघले जारी गरेको दररेट समेत लाई आधारमानी लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर नियमले तोकेको सम्पूर्ण प्रकृया अवलम्बन नगर्दा वास्तविक लागत अनुमान तयार नहुने भएकोले लागतको दर उचित निर्धारण हुन नसक्ने देखियो । लागत अनुमान वास्तविक तयार नहुँदा खर्चमा मितव्यता नहुने भएकोले नियमावली तोकेको सम्पूर्ण प्रकृया अवलम्बन गरी लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

३.२० आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ९५(१) मा प्रत्येक मन्त्रालय, सचिवालय, सवैधानिक अंग , विभागीय प्रमुखले आफु र अन्तरगत निकायबाट सम्पादन गरिने कार्यहरु मितव्ययी, कार्यदक्षता र

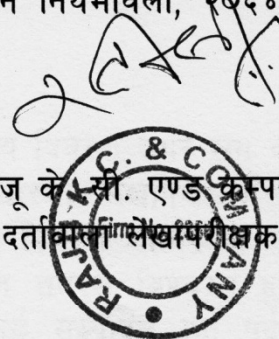

प्रभावकारी ढंगबाट सम्पादन गर्न, वित्तीय प्रतिवेदन प्रणालीलाई विश्वासनीय बनाउन तथा प्रचलित कानून बमोजिम कार्य सम्पादन गर्न आफ्नो कामको प्रकृति अनुसार आन्तरीक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी यो नियम शुरु भएको १ वर्षभित्र लागु गर्ने व्यवस्था रहेकोमा आन्तरीक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरेको छैन । आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको अभावमा निकायद्वारा सम्पादन गरिने कार्यहरु प्रभावकारी हुन नसक्ने हुँदा यथाशिघ्र आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गर्ने तर्फ विशेष ध्यान पुगनु पर्दछ ।

- ३.२१ लेखापरीक्षणको क्रममा नगरपालीकाको लायकु दरबार क्षेत्रमा उत्खनन् कार्यहरुको स्थलगत निरीक्षण गर्दा सन्तोषजनक कार्य भएको पाइयो ।
- ३.२२ हाम्रो विचारमा हामीले प्राप्त गरेको सुचनाको आधार र पेश भएको विभिन्न व्याख्या एवम विवेचनाहरुको आधारमा कर्मचारीहरुबाट नगरपालिकालाई हानी पुरयाउने एवं कानूनको उल्लघन गर्ने काम भएको पाएनौ ।
४. हाम्रो रायमा पनौती नगरपालिका कार्यालयको आय - व्यय हिसावले ३१ आषाढ, २०७२ को आर्थिक अवस्थाले सार्वजनिक क्षेत्र नेपाल लेखामान तथा लेखाको सर्वमान्य सिद्धान्त अनुसार समूचित तथा यथार्थ चित्रण गर्दछ । उक्त आय-व्यय विवरण स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६४ ले तोकेको ढाँचा बमोजिम तयार गरिएको छन ।

स्थान: पनौती नगरपालिका कार्यालय
सिंहदरबार, काठमाण्डौ ।

(राजू के.सी. एण्ड कम्पनी)
दर्ता नं. ११५५/२०७२/२०७३
लेखापरीक्षक

मिति: २०७२।०९।२४

बोधार्थ

- (१) श्रीमान् सचिव ज्यू,
संघीय मामीला तथा स्थानीय बिकास मन्त्रालय,
सिंहदरबार, काठमाण्डौ ।
- (२) श्री संघीय मामीला तथा स्थानीय बिकास मन्त्रालय
नगरपालिका शाखा, सिंहदरबार, काठमाण्डौ ।
- (३) श्री महालेखापरीक्षकको कार्यालय, बबरमहल, काठमाण्डौ ।